

ЗАКОН

О УМАЊЕЊУ НЕТО ПРИХОДА ЛИЦА У ЈАВНОМ СЕКТОРУ

Предмет

Члан 1.

Овим законом уређује се умањење нето зараде и нето других примања запослених, односно ангажованих лица у јавном сектору Републике Србије.

Значење појмова

Члан 2.

Поједини појмови употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) јавни сектор Републике Србије (у даљем тексту: јавни сектор) чине:

(1) директни и индиректни буџетски корисници Републике Србије, аутономне покрајине и локалне самоуправе,

(2) Народна банка Србије,

(3) јавне агенције основане у складу са законом који уређује јавне агенције, укључујући све регулаторне и надзорне институције, комисије, заводе, фондове, савете и друге субјекте чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина, односно локална самоуправа или су под контролом државе,

(4) сви органи и организације који су основани законом или чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина, односно локална самоуправа, као и тела чији су оснивачи ти органи и организације,

(5) јавна предузећа чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина, односно локална самоуправа, као и субјекти чији је оснивач јавно предузеће,

(6) правна лица над којима Република Србија, аутономна покрајина, односно локална самоуправа има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у органима управљања;

2) запослени, односно радно ангажовани (у даљем тексту: запослени) у јавном сектору је лице које је код исплатиоца прихода сврстаног у јавни сектор (у даљем тексту: исплатилац прихода) засновало радни однос, обавља привремене и повремене послове у складу са законом који уређује рад или прима уговорену накнаду за рад на основу уговора о делу, уговора о допунском раду, уговора о ауторском делу и слично, као и постављено, именовано, односно изабрано лице код исплатиоца прихода;

3) зарада запосленог у јавном сектору обухвата: зараду, односно плату и накнаду зараде, односно плате у складу са законом који уређује радне односе, осим за запосленог у јавном сектору који је упућен у иностранство ради обављања послова за правна лица – резиденте Републике за којег је зарада исплаћени новчани износ за извршени рад;

4) друго примање запосленог у јавном сектору је сваки приход који остварује запослени у јавном сектору од исплатиоца прихода као уговорену накнаду за рад, а који се не сматра зарадом у складу са овим законом;

5) нето зарада запосленог у јавном сектору је месечни износ зараде умањене за порез на зараде обрачунат у складу са законом који уређује порез на доходак грађана и доприносе за обавезно социјално осигурање који се плаћају из зараде у складу са законом који уређује доприносе за обавезно социјално осигурање;

6) нето друго примање запосленог у јавном сектору је износ другог примања умањеног за порез обрачунат у складу са законом који уређује порез на доходак грађана и припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање обрачунате у складу са законом који уређује доприносе за обавезно социјално осигурање;

7) нето приход запосленог у јавном сектору је збир нето зараде и нето другог примања остварен код свих исплатилаца прихода;

8) умањени нето приход запосленог у јавном сектору је нето приход помножен коефицијентима за умањивање прописаним овим законом;

9) разлика за уплату нето прихода је разлика између нето прихода и умањеног нето прихода запосленог у јавном сектору.

Разлика за уплату нето прихода из става 1. тачка 9) овог члана је јавни приход буџета Републике Србије.

Начин умањивања нето прихода

Члан 3.

Умањени нето приход запосленог у јавном сектору представља нето приход помножен коефицијентом за умањивање на следећи начин:

1) нето приход који није већи од 60.000 динара месечно множи се коефицијентом 1;

2) нето приход већи од 60.000 динара месечно а који није већи од 100.000 динара месечно, множи се коефицијентом 1 који се примењује на износ који није већи од 60.000 динара месечно и коефицијентом 0,8 који се примењује на износ нето прихода који је већи од 60.000 динара до износа који није већи од 100.000 динара месечно;

3) нето приход већи од 100.000 динара месечно множи се коефицијентом 1 на износ који није већи од 60.000 динара месечно, коефицијентом 0,8 који се примењује на износ нето прихода који је већи од 60.000 динара до износа нето прихода који није већи од 100.000 динара месечно и коефицијентом 0,75 који се примењује на износ нето прихода преко 100.000 динара месечно.

Утврђивање и плаћање разлике за уплату нето прихода

Члан 4.

Исплатилац прихода дужан је да обрачуна, обустави и на прописани уплатни рачун буџета Републике Србије пренесе збир разлика за уплату обрачунатих за свако лице запослено у јавном сектору истога дана када овим лицима исплаћује умањени нето приход.

По истеку календарског тромесечја, а најкасније до 15. у првом месецу наредног календарског тромесечја, Пореска управа контролише да ли је за претходно календарско тромесечје нето приход запослених у јавном сектору умањен у складу са овим законом.

Ако Пореска управа утврди да запосленом у јавном сектору нето приход није умањен према одредбама овог закона, утврдиће разлику за уплату нето прихода.

Ако је у претходном календарском тромесечју нето приход који је остварио запослени у јавном сектору од исплатиоца прихода већи од умањеног нето прихода, Пореска управа решењем налаже физичком лицу да износ разлике за уплату нето прихода уплати на прописани рачун буџета Републике Србије у року од 30 дана од дана пријема решења.

Пореска управа доноси решење из става 4. овог члана у року од 30 дана од истека календарског тромесечја.

Решење из става 4. овог члана је коначно у управном поступку.

У поступку утврђивања, контроле и наплате разлике за уплату нето прихода, на сва питања која овим законом нису уређена, сходно се примењују одредбе закона којим се уређују порески поступак и пореска администрација.

Казнене одредбе

Члан 5.

Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај исплатилац прихода који није извршио умањивање нето прихода запослених у јавном сектору у складу са овим законом, односно није уплатио разлику за уплату нето прихода (члан 4. став 1).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице исплатиоца прихода новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се физичко лице које не изврши плаћање разлике за уплату нето прихода (члан 4. став 4).

Завршне одредбе

Члан 6.

Министар надлежан за послове финансија ближе уређује начин умањивања нето прихода запосленог у јавном сектору.

Пропис из става 1. овог члана донеће се у року од осам дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 7.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењиваће се на све исплате које ће се извршити од 1. јануара 2014. године.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. тачка 15. Устава Републике Србије, којим је предвиђено да Република Србија уређује и обезбеђује финансирање остваривања права и дужности Републике Србије, утврђених Уставом и законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

• Проблеми које Закон треба да реши односно циљеви који се Законом постижу

Основни разлози за доношење овог закона, односно проблеми које закон треба да реши, су смањење буџетског дефицита и омогућавање функционисања Републике Србије у наредном периоду.

Консолидовани фискални дефицит у Републици Србији је у 2009. и 2010. години, након отпочињања светске економске кризе, знатно порастао, што је био случај и са готово свим другим државама Централне и Источне Европе. Међутим, за разлику од других држава Централне и Источне Европе које су у периоду од 2011. године до 2013. године успеле да знатно смање ниво дефицита, у Републици Србији је он наставио да расте, услед чега је јавни дуг значајно порастао и готово достигао ниво од 60% бруто домаћег производа (БДП). Предуслов за одрживост јавних финансија Републике Србије је да раст јавног дуга (као проценат БДП) буде заустављен до 2016. године, а да након тога отпочне његово смањење. За то је неопходно већ од 2014. године кренути са применом мера које ће довести до значајног смањења консолидованог фискалног дефицита у наредном, трогодишњем периоду. Без тога, постоји висок ниво ризика избијања кризе јавног дуга у релативно кратком временском периоду од 12 до 15 месеци.

Узрок високог и растућег фискалног дефицита у Републици Србији је систематско повећање права која се остварују из јавног сектора и смањење одређених пореза (нарочито од 2006. године до 2008. године). Анализе засноване на методологији ОЕЦД и Европске комисије показују да је највећи део фискалног дефицита у Републици Србији структурне природе, што значи да ни повратак на релативно високе стопе раста БДП-а од 4 до 5% годишње не би довео до осетнијег смањења дефицита, тако да је за значајније смањење фискалног дефицита неопходно спровести мере усмерене на значајно смањење јавних расхода и мање повећање јавних прихода. Расходи за запослене у јавном сектору у Републици Србији већи су од 3% БДП (тј. за око 900 милиона евра годишње), у односу на упоредиве државе Централне и Источне Европе, што је последица: а) неконтролисаног запошљавања у јавном сектору у претходним годинама, тако да је број запослених у јавном сектору у Републици Србији за 5% до 10% већи (на 1.000 становника) него у другим државама Централне и Источне Европе, б) виших зарада у јавном сектору, за око 35% у односу на зараде у приватном сектору.

Реформа политике зарада и запослености у јавном сектору у Републици Србији представљаће једну од кључних структурних реформи на којима ће се радити у току 2014. године, са циљем да се на основу података из Регистра запослених у јавном сектору и других евиденција, те релевантних анализа, изврши процена оптималне структуре запослености у јавном сектору, на основу чега ће се припремити одговарајући планови усклађивања постојеће са оптималном структуром. Ипак, будући да су зараде у јавном сектору у

Републици Србији знатно веће него у приватном сектору, док је радно место сигурније, при чему је неопходно већ у кратком року остварити одговарајуће смањење дефицита, предлаже се да се од 1. јануара 2014. године изврши умањење нето прихода запослених, односно радно ангажованих лица у јавном сектору, већих од 60.000 динара месечно.

- *Разматране могућности да се проблеми реше и без доношења закона*

С обзиром да је фискални дефицит у Републици Србији висок и да је неопходно усвојити мере које ће дати ефекат на његову стабилизацију и релативно брзо смањење, при чему је већина општих пореза већ повећана у току 2012. године, неопходно је мере фискалне консолидације већим делом заснивати на смањењу расхода. С тим у вези, неопходно је смањити пре свега оне издатке, у које спадају и расходи на примања запослених, који су у релативном смислу (као проценат БДП) знатно већи у односу на упоредиве државе и у односу на одрживи ниво. С обзиром да расходи на запослене чине готово четвртину укупних консолидованих јавних расхода, те да је неопходно значајно смањење фискалног дефицита у наредним годинама, у оквиру програма фискалне консолидације није могуће мере усмерене на смањење расхода на запослене заменити другим мерама, већ је неопходно да ове мере буду део ширег програма реформи усмерених на релативно смањење издвајања за запослене у јавном сектору (као проценат БДП) и повећање ефикасности њиховог рада.

Имајући у виду то да је реч о елементима система од значаја за функционисање буџетског система који се, сагласно одредбама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13 и 63/13-исправка), уведе законом, то значи да се уређење тих елемената може вршити само законом. Према томе, како се материја која се уређује овим законом односи на финансирање остваривања права и дужности Републике Србије и спада у законодавну регулативу, није разматрано, нити је било основа за разматрање њеног уређења на други начин.

- *Зашто је доношење закона најбољи начин за решавање проблема*

С обзиром да се ради о законској материји, предметну материју једино је и могуће уредити законом.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уз члан 1.

Предмет уређивања овог закона је умањење нето зараде и нето других примања физичких лица запослених, односно радно ангажованих у јавном сектору Републике Србије.

Уз члан 2.

Одредбом овог члана прецизирано је значење појединих појмова који се употребљавају у овом закону. С тим у вези, одређено је значење следећих појмова: јавног сектора Републике Србије, запосленог у јавном сектору, зараде запосленог у јавном сектору, другог примања запосленог у јавном сектору, нето зараде запосленог у јавном сектору, нето другог примања запосленог у јавном сектору, нето прихода запосленог у јавном сектору, умањеног нето прихода запосленог у јавном сектору, као и разлике за уплату нето прихода.

Уз члан 3.

Предлаже се начин усклађивања нето прихода запосленог у јавном сектору. Наиме, овим чланом одређује се лимит нето прихода у висини од 60.000 и 100.000 динара на основу којих се опредељују износи за које се врши умањење и коефицијенти за умањење - 1, 0,8 и 0,75. Према предложеном решењу, нето приход који није већи од 60.000 динара месечно множи се са коефицијентом 1; нето приход већи од 60.000 динара месечно до износа који није већи од 100.000 динара месечно, множи се коефицијентом 1 који се примењује на износ који није већи од 60.000 динара месечно и коефицијентом 0,8 који се примењује на износ нето прихода који је већи од 60.000 динара до износа који није већи од 100.000 динара месечно; нето приход већи од 100.000 динара месечно множи се коефицијентом 1 на износ који није већи од 60.000 динара месечно, коефицијентом 0,8 који се примењује на износ нето прихода који је већи од 60.000 динара до износа нето прихода који није већи од 100.000 динара месечно и коефицијентом 0,75 који се примењује на износ нето прихода преко 100.000 динара месечно.

Уз члан 4.

Овим чланом уређује се обавеза исплатиоца прихода да обрачуна, обустави и на прописани уплатни рачун буџета Републике Србије пренесе збир разлика за уплату обрачунатих за свако лице запослено у јавном сектору истога дана када тим лицима исплаћује усклађени нето приход.

Предлаже се да по истеку календарског тромесечја, а најкасније до 15. у првом месецу наредног календарског тромесечја, Пореска управа контролише да ли је за претходно календарско тромесечје нето приход запослених у јавном сектору умањен у складу са овим законом, као и да утврди разлику за уплату нето прихода ако запосленом у јавном сектору нето приход није умањен према одредбама овог закона. Ако је у претходном календарском тромесечју нето приход који је остварио запослени у јавном сектору од исплатиоца прихода већи од умањеног нето прихода, Пореска управа решењем налаже физичком лицу да износ разлике за уплату нето прихода уплати на прописани рачун буџета Републике Србије у року од 30 дана од дана пријема решења. Предлаже се да се наведено решење доноси у року од 30 дана од истека календарског тромесечја, као и да је коначно у управном поступку.

У поступку утврђивања, контроле и наплате разлике за уплату нето прихода, на сва питања која овим законом нису уређена, сходно се примењују одредбе закона којим се уређују порески поступак и пореска администрација.

Уз члан 5.

Предложене су новчане казне за учињене прекршаје за исплатиоца прихода у случају када није извршио умањење нето прихода запослених у јавном сектору, односно када није уплатио разлику за уплату нето прихода, за одговорно лице исплатиоца прихода, као и за физичко лице које не изврши плаћање разлике за уплату нето прихода.

Уз члан 6.

Овим чланом дато је овлашћење за доношење подзаконског акта којим ће се ближе уредити начин умањивања нето прихода запосленог у јавном сектору, као и да ће се наведени пропис донети у року од осам дана од дана ступања на снагу овог закона.

Уз члан 7.

Предлаже се овај закон ступи на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, и да се примењује на све исплате које буду извршене од 1. јануара 2014. године.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна финансијска средства.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Разматрање и доношење закона по хитном поступку, предлаже се у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12-пречишћен текст). Доношење овог закона по хитном поступку неопходно је ради несметаног рада органа и организација чије се функционисање финансира из буџета Републике Србије у наредном периоду.

VI. РАЗЛОЗИ ЗА РАНИЈЕ СТУПАЊЕ НА СНАГУ ЗАКОНА

Предлаже се да овај закон ступи на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”. Нарочито оправдани разлози за раније ступање на снагу овог закона, у смислу члана 196. став 4. Устава Републике Србије, састоје се у потреби да се обезбеди несметано функционисање државних органа и организација.

VII. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Очекује се да ће предложена мера довести до смањења консолидованог фискалног дефицита у 2014. години за око 15 милијарди динара.

1. На кога ће и како ће највероватније утицати решења у Закону

Закон ће највише утицати на физичка лица која су запослена, односно радно ангажована у јавном сектору, а чији је месечни нето приход већи од 60.000 динара.

2. Какве трошкове ће примена Закона створити грађанима и привреди

У суштини, предвиђена законска решења не стварају додатне трошкове, већ се овим законом умањује нето приход физичким лицима која су запослена, односно радно ангажована у јавном сектору, а која остварују месечни нето приход већи од 60.000 динара.

3. Да ли су позитивне последице доношења Закона такве да оправдавају трошкове које ће он стварати

Предложена решења не стварају трошкове, а ефекат предложених решења оправдава доношење закона.

4. Да ли се Законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција

Предложена законска решења немају за циљ стварање нових привредних субјеката на тржишту, нити се односе на тржишну конкуренцију.

5. Да ли су све заинтересоване стране дале прилику да се изјасне о Закону

Овај закон је у поступку припреме достављен надлежним министарствима и другим надлежним органима, тако да је заинтересованим странама пружена прилика да се о закону изјасне.

6. Које ће се мере током примене Закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава

Министарство финансија надлежно је за спровођење Закона, за његову уједначену примену на територији Републике, као и за давање мишљења о његовој примени.

Министарство финансија, периодичним публикавањем Билтена службених објашњења и стручних мишљења за примену финансијских прописа, као и на други погодан начин, додатно обезбеђује транспарентност, информисаност и приступ информацијама, како би се и на тај начин допринело остваривању циљева постављених доношењем Закона.